

ÕIGUSKANTSLER

Pr Ene Ergma
Riigikogu esimees
ap.kk@riigikogu.ee

Teie 8.08.2011 nr 1-9/14
Õiguskantsler 16.08.2011 nr 10-2/111134/1104109

Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele

Austatud Riigikogu esimees

Tänan Teid Riigikogu liikme Yana Toomi esitatud kirjaliku küsimuse edastamise eest.

Riigikogu liikme kirjaliku küsimuse esitamisega seonduvat reguleerivad Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse (edaspidi RKKTS) §-d 147–148. RKKTS § 147 lõike 1 järgi võib kirjaliku küsimuse esitada õiguskantslerile tema võimkonda kuuluva üksikküsimuse kohta teabe saamiseks. RKKTS § 147 lõike 2 esimese lause järgi peab küsimus olema lühike ning võimaldama lühikest vastust. RKKTS § 148 kohaselt vastab küsimuse adressaat küsimusele kirjalikult kümne tööpäeva jooksul selle edastamisest arvates.

Riigikogu liige Yana Toom selgitas oma kirjalikus küsimuses, et Tallinna Linnavolikogu toetas oma 24.03.2011. a istungil 11 gümnaasiumi hoolekogu taotlust vene- või kakskeelseks õppeks. Vastavasisulise taotluse saatis volikogu Haridus- ja Teadusministeeriumile 04.04.2011. a. Vabariigi Valitsus andis 14.07.2011. a Tallinna täiskasvanute gümnaasiumile loa jätkata venekeelset õpet. Ülejäänud kümne kooli osas pole Vabariigi Valitsus otsust langetanud. Vabariigi Valitsus pole Tallinna Linnavolikogule ka teatanud taotluste menetlemise pikendamisest.

Eespool nimetatud asjaolusid silmas pidades palus Riigikogu liige mul hinnata olukorda, kus Haridus- ja Teadusministeerium ning Vabariigi Valitsus ei ole nelja kuu jooksul pidanud võimalikuks vastata Tallinna Linnavolikogu taotlusele ülejäänud koolide osas. Samuti küsis Riigikogu liige, kas need gümnaasiumid, mille osas Vabariigi Valitsus otsust teinud ei ole, peavad oma edasist tegevust planeerides käsitlema ennast ülemineku subjektina või säilitavad nad otsuse saamiseni oma eelneva staatuse.

Kahjuks tuleb mul Teile teatada, et tulenevalt RKKTS §-st 147 pole mul võimalik Riigikogu liikme küsimustele vastata. Põhjendan oma seisukohta järgnevalt.

Minu arusaamise järgi on kirjaliku küsimuse instituudi raames põhjendatud õiguskantslerile esmajoonel selliste küsimuste esitamine, mis otseselt seonduvad läbiviidud (sisuline ja menetluslik aspekt) või alustatud menetlustega (menetluslik aspekt). Viimast muu hulgas põhjusel, et nii õigustloova akti või aktide põhiseaduspärasuse kui ka ombudsmani menetluse raames haldusaktide ja toimingute kiiranalüüs (kümne tööpäeva jooksul vastamine) ei võimalda üldjuhul selgitada välja

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

kõiki asja lahendamiseks vajalikke asjaolusid ega kuulata ära akti ettevalmistaja, vastuvõtja või rakendaja seisukohti. Osapoolte ärakuulamata jätmine ei ole aga kooskõlas hea halduse tavaga, mille järgimise kohustus seob ka õiguskantslerit.

Eespool esitatust nähtub, et Riigikogu liige palub minult sisulist õiguslikku hinnangut Vabariigi Valitsuse tegevusele Tallinna Linnavolikogu 04.04.2011. a taotluse menetlemisel. Nagu öeldud, siis tõstatatud küsimustele vastamise eelduseks on, et olen Vabariigi Valitsuse asjaomase tegevuse õiguspärasuse kontrollimiseks teostanud menetluse või seda alustanud. Kumbagi ma teinud pole. Seetõttu ei saa ma ka Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele vastata.

Neil põhjendustel avaldangi kahetsust, et mul puudub võimalus Riigikogu liikme küsimustele vastata. Vaatamata eelöeldule olen aga seisukohal, et saan mõlemas Riigikogu liikme tõstatatud küsimuses lühidalt selgitusi anda.

Taotluse menetlemise tähtaega puutuvalt märgin järgnevat. Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus ega muu seadus ei sätesta tähtaega, mille jooksul peab Vabariigi Valitsus muukeelseks või kakskeelseks õppeks loa andmise otsustama. Seega on seadusandja otsustanud, et kõnealuse menetluse tähtaja määrab Vabariigi Valitsus ise. Viimane ei tähenda aga seda, et Vabariigi Valitsus oleks menetluse tähtaega määraes täiesti vaba. Nimelt seob Vabariigi Valitsust menetlustähtaja määramisel hea halduse tava. Hea halduse tava järgi peab Vabariigi Valitsus menetluse teostama mõistliku aja jooksul. Mõistlik aeg tuleb Vabariigi Valitsusel leida võttes arvesse aega, mis kulub otsuse tegemiseks vajalike asjaolude väljaselgitamiseks, küsimuse tähendust puudutatud isikutele, menetlustoimingute keerukust, menetlusosaliste arvu, taotleja enda käitumist jms.

Mis aga puudutab gümnaasiume, milliste osas pole Vabariigi Valitsus seni taotlustele vastatud, siis selgitan, et põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõike 1 järgi loetakse kooli või klassi õppekeeleks keel, milles toimuv õpe moodustab vähemalt 60 % riiklikes õppekavades määratud väikseimast lubatud õppe koormusest. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõike 3 kohaselt on gümnaasiumis õppekeeleks eesti keel. Sellest reeglist erandina muukeelse õppe läbiviimiseks peab olema vastav Vabariigi Valitsuse luba. Nimetatud säte ei rakendunud aga kohe põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse jõustumisel 01.09.2010. a, vaid seadusandja on ette näinud eraldi rakendussätte § 89 lg 4 näol. Selle sätte kohaselt rakendatakse koolides, kus kõnealuse seaduse jõustumisel oli gümnaasiumi astmel eesti keelest erinev õppekeel, § 21 lõiget 3 alates 2011/2012. õppeaastast gümnaasiumiõpinguid alustanud õpilaste suhtes ja kogu gümnaasiumi ulatuses viiakse õpe § 21 lõikega 3 kooskõlla hiljemalt 01.09.2013. a. Seega peab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikes 3 lubatud erandi rakendamiseks esmalt jõustuma reegel. Teisisõnu kuni ei ole rakendunud nõue, et gümnaasiumi õppekeel on eesti keel, ei saa koolilt nõuda ka põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõike 3 alusel antava loa olemasolu eesti keelest erineva õppekeele kasutamiseks.

Täna Teid veel kord küsimuse edastamise eest. Avaldan kahetsust, et mul ei ole võimalik Riigikogu liikme küsimustele sisuliselt vastata.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder